

Newsletter środowiskowy

Październik 2025 r. | www.skslegal.pl

Nowe ramy prawne dla surowców strategicznych i krytycznych

Na skutek wejścia w życie rozporządzenia 2024/1252¹ (tzw. EU Critical Raw Materials Act, dalej: „CRMA”), które wprowadza unijne ramy prawne dla bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców strategicznych i krytycznych, przygotowany został projekt ustawy o zapewnieniu gospodarce krajowej dostępu do surowców, w tym surowców krytycznych² (dalej: „Projekt”). Projekt ma wprowadzić krajowe regulacje wdrażające przepisy CRMA i kompleksowo uregulować kwestie dot. Polityki Surowcowej Państwa. Obecnie trwają prace nad Projektem w Radzie Ministrów, znajduje się on na etapie opiniowania.

Surowce strategiczne i krytyczne

CRMA rozróżnia surowce strategiczne i surowce krytyczne (polski Projekt przyjmuje tę samą klasyfikację).

Surowce strategiczne to m.in.: metale ziem rzadkich czy grafit, które ze względu na znaczenie dla transformacji technologicznej i energetycznej państw UE są priorytetowe dla unijnej gospodarki. Lista wszystkich surowców strategicznych została ujęta w załączniku nr I do CRMA i obejmuje 17 pozycji.

Z kolei **surowce krytyczne** to np. lit i kobalt (niezbędne do pojazdów elektrycznych), bor (do turbin wiatrowych i elektroniki) czy istotne metale – magnez, wolfram, skand. Lista wszystkich surowców krytycznych znajduje się w załączniku nr II do CRMA i obejmuje 34 pozycje.

Listy surowców strategicznych i krytycznych będą okresowo aktualizowane przez Komisję Europejską.

Projekty strategiczne

CRMA wprowadza nowe pojęcie **projektów strategicznych**, którymi będą przedsięwzięcia mające kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa unijnych dostaw surowców strategicznych.

Przedsięwzięcie może być uznane przez Komisję Europejską za projekt strategiczny, jeżeli spełnia takie kryteria jak, m.in.: istotny wkład w bezpieczeństwo łańcucha dostaw, techniczna wykonalność projektu, odpowiednia skala produkcji surowców, zrównoważenie środowiskowe i społeczne oraz ewentualne korzyści transgraniczne w UE. Projekty strategiczne mogą liczyć na ułatwienia proceduralne, takie jak:

- **Pojedynczy punkt kontaktowy:** Projekt ustawy wyznacza ministra właściwego do spraw środowiska jako „pojedynczy punkt kontaktowy” do obsługi projektów strategicznych. Punkt kontaktowy działający w ramach ministerstwa, zgodnie z CRMA, koordynuje całą procedurę wydawania pozwoleń (tzw. decyzji kompleksowych) oraz współpracuje z innymi organami w imieniu inwestora.
- **Cel publiczny:** Działania niezbędne do realizacji projektu strategicznego będą celami publicznymi, co ma ułatwić przeprowadzenie inwestycji.
- **Skrócone terminy:** Procedura wydawania pozwoleń niezbędnych do realizacji projektów strategicznych ma zakończyć się maksymalnie w 27 miesięcy (dla wydobywania) lub w 15 miesięcy (dla przeróbki lub recyklingu), nie wliczając czasu na przygotowanie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Polityka Surowcowa Państwa

Projekt wprowadza obowiązek uchwalania i regularnej aktualizacji **Polityki Surowcowej Państwa**. Rada Ministrów ma przyjmować Politykę w formie uchwały co najmniej raz na 5 lat.

Polityka powinna zawierać m.in.: diagnozę stanu gospodarki surowcami, priorytetowe kierunki działań (zwłaszcza w geologii i wydobywaniu), prognozę zapotrzebowania na poszczególne surowce co najmniej na najbliższe 10 lat oraz wykaz surowców kluczowych dla gospodarki krajowej.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1252 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 i (UE) 2019/1020. Tekst mający znaczenie dla EOG (Dz. U. UE. L. z 2024 r. poz. 1252 z późn. zm.).

² Projekt nr UC 83.

Realizacją Polityki zajmie się minister właściwy do spraw środowiska (poprzez Głównego Geologa Kraju), którego zadaniem będzie przygotowanie projektu polityki, koordynacja działań i monitoring wdrożenia przyjętych rozwiązań.

Zrównoważoność i obieg zamknięty

Zarówno CRMA, jak i Projekt, kładą silny nacisk na stosowanie narzędzi promujących gospodarkę o obiegu zamkniętym surowców, co zostało odzwierciedlone w poniższych regulacjach:

- **Krajowe programy:** Państwa członkowskie mają przyjąć krajowe programy dotyczące obiegu zamkniętego surowców krytycznych, w szczególności z myślą o sprzyjaniu postępowi technologicznemu i efektywnemu gospodarowaniu zasobami.
- **Plany gospodarowania odpadami:** Podmioty wydobywcze i przetwórcze, zobowiązane do sporządzania planów gospodarowania odpadami, mają również przeprowadzać ocenę możliwości odzysku surowców krytycznych z odpadów wydobywczych.
- **Obowiązki producentów:** Producenci sprzętu, który może zawierać magnesy trwałe (np. mogą to być producenci wiatrowych prądnic mocy, robotów przemysłowych, czy pojazdów silnikowych) muszą informować, czy ich produkty zawierają takie magnesy, oraz podawać dane o możliwościach recyklingu wykorzystanych surowców.

Regulacje te mają na celu ograniczenie marnowania surowców i zwiększenie możliwości ich ponownego wykorzystania, co jest kluczowe dla transformacji gospodarki zarówno pod względem rozwiązań prośrodowiskowych, jak i bezpieczeństwa.

W czym możemy pomóc?

- Doradzamy w przygotowaniu wniosków o uznanie projektu za strategiczny.
- Doradzamy w przygotowaniu wniosków o wydanie decyzji kompleksowych i pozwoleń.
- Reprezentujemy przedsiębiorców we właściwych postępowaniach administracyjnych.
- Doradzamy we wdrażaniu wymogów dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym i innych wymogów CRMA.

Niniejszy materiał został przygotowany w celu poinformowania Klientów kancelarii o określonych istotnych zmianach w prawie polskim i nie stanowi on porady prawnej dotyczącej konkretnej sytuacji któregoś z Klientów i nie powinien być traktowany przez Klientów jako porada. W przypadku jakichkolwiek pytań związanych z przedstawionymi powyżej zagadnieniami prawnymi oraz ich możliwym wpływem na działalność gospodarczą danego Klienta w Polsce, prosimy o kontakt z prawnikiem prowadzącym Państwa sprawę.

Zapraszamy do kontaktu!

dr Łukasz Wyszomirski
Partner, adwokat

☎ +48 694 402 342

✉ lukasz.wyszomirski@skslegal.pl

Adrianna Nowińska
Prawnik, radca prawny
Członkini Zespołu ds. ESG

☎ +48 538 246 604

✉ adrianna.nowinska@skslegal.pl

Bartłomiej Małkiewicz
Prawnik

☎ +48 889 509 998

✉ bartlomiej.malkiewicz@skslegal.pl

www.skslegal.pl